
Iz međimurske oronimije

Ines Virč

Cobiss: 1.03

Iz međimurske oronimije

Oronimija pokrajine Međimurje do danas še ni bila popisana in ustrezno obdelana. Kratkemu orisu dosedanjih obravnav međimurske oronimije avtorica v glavnih potezah dodaja morfološke, besedotvorne in pomenske značilnosti sodobne uradne međimurske oronimije.

Ključne besede: hrvaški jezik, Međimurje, oronim, oronimija

Oronyms in Međimurje

The oronymy of Međimurje still has not been catalogued or systematically dealt with. Following a brief review of studies of Međimurje oronymy, the author sketches out the morphological, word-formational, and semantic features of current official Međimurje oronyms.

Keywords: Croatian, Međimurje, oronym, oronymy

1 Uvod

Kako hrvatska onomastika do danas još nema od struke usklađen rječnik onomastičkih naziva,¹ danas supostoji nekoliko definicija oronima. U popisu temeljnih onomastičkih pojmova ICOS-u (International Council of Onomastic Sciences), oronim je definiran kao ime vertikalno oblikovane strukture zemljine površine (imena gora, gorskih lanaca, visoravni, brda, stijena i dr.), a u UNGEGN-u (United Nations Group of Experts on Geographical Names Working Group on Terminology) kao ime koje se odnosi na uzvišene objekte, kao gora ili brdo. Petar Šimunović u

¹ Na taj su problem višekratno u svojim radovima upozoravali Petar Šimunović, Vladimir Skračić, Anđela Frančić u svojem radu pod naslovom »Što je osobno ime?« te Dunja Brozović Rončević u svojem radu »Toponomastičko nazivlje između imenoslovlja i geografije« u kojem na temelju analize definicija odabranih toponomastičkih naziva u onomastici i drugim nejezikoslovnim znanostima upozorava na nužnost ujednačavanja temeljnoga hrvatskog onomastičkog nazivlja sukladno načelima dogovorenim u međunarodnim onomastičkim tijelima (vidi Brozović Rončević 2010.).

Uvodu u hrvatsko imenoslovlje definira oronim kao vlastito ime reljefnoga objekta na zemljinoj površini (gore, vrhovi, klanci, gudure ...), oronimiju kao cjelokupnost oronima, a oronomastiku kao dio toponomastike koji proučava oronime, njihove zakonitosti nastanka, oblikovanja, razvitka i funkcioniranja, tipologiju oronimijških objekata i sl. Na geodetsko-geografskom projektu Strune² oronim je definiran kao ime reljefnoga oblika.³

2 Zemljopisni položaj i naselja u Međimurju

Međimurje je najsjevernija, prostorno najmanja (smještena na 730 km² površine), ali najgušće naseljena⁴ hrvatska županija (156,11 stanovnika na km²) i sa svih je strana okružena vodama. Od sjevera i sjeverozapada omeđuje je rijeka Mura, a s juga rijeka Drava.⁵ Zapadna se granica, prema Sloveniji, pretežitno može povući uz potok Trnavu, na sjever uz potok Šantavec, a dalje se proteže sjeveroistočno od Robadja te južno od Gibine dolazi do Mure. Dakle, Međimurje izgleda kao otok, a zemljopisni ga položaj, morfološka i geološka građa terena te jezični odrazi stoljetnoga suživota s Mađarima čine osobito pogodnim za provođenje onomastičkih istraživanja.

Prirodno-zemljopisno, Međimurje je smješteno na dodiru dviju velikih europskih reljefnih cjelina – istočnih Alpa i Panonske nizine, na temelju čega se diferenciraju dvije osnovne morfološke cjeline: brežuljkasto gornje i nizinsko donje Međimurje. Granica između gornjega i donjega Međimurja podudara se s izohipsumom od 200 metara nadmorske visine, tj. granica gornjega i donjega Međimurja određena je protezanjem željezničke pruge Čakovec – Varaždin i Čakovec – Mursko Središće.

U administrativnome je smislu područje Županije podijeljeno na 25 teritorijalnih jedinica (3 grada i 22 općine), 131 naselje, 88 katastarskih općina, ima 342 307 katastarskih čestica i 1321 katastarski plan. U tri grada (*Čakovec*, *Prelog* i *Mursko Središće*) i 22 općine (*Belica*, *Dekanovec*, *Domašinec*, *Donja Dubrava*,

² U Institutu za hrvatski jezik i jezikoslovlje u Zagrebu provodi se koordinacijski projekt *Struna – izgradnja hrvatskoga strukovnog nazivlja* u sklopu kojega je prihvaćen projekt »Kartografsko-geoinformatički rječnik, 1. faza« (suradnici na projektu »Kartografsko-geoinformatički rječnik, 1. faza« su: prof. dr. sc. Miljenko Lapaine, Akademija tehničkih znanosti Hrvatske; prof. emeritus Nedjeljko Frančula, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; doc. dr. sc. Josip Faričić, Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru; dr. sc. Ankica Čilaš Šimpraga, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje; dr. sc. Ines Virč, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje; prof. dr. sc. Nada Vučetić, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu; dipl. ing. geod. Ana Kuveždić, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu). Vidi: <http://www.kartografija.hr/nzz/>

³ Vidi Brozović Rončević 2010: 44.

⁴ Vidi <http://www.dzs.hr/>

⁵ Današnja međimurska granica ne slijedi posvema tokove Mure i Drave, tj. međimurski se dio nalazi i s onu stranu obiju rijeka.

Donji Kraljevec, Donji Vidovec, Goričan, Gornji Mihaljevec, Kotoriba, Mala Subotica, Nedelišće, Orehovica, Podturen, Pribislavec, Selnica, Strahoninec, Sveta Marija, Sveti Juraj na Bregu, Sveti Martin na Muri, Šenkovec, Štrigova, Vratišinec) živi 113 804 stanovnika.⁶ Grad Čakovec upravno je i političko središte Međimurske županije.

Prema kriteriju visine i/ili kriteriju željezničke pruge, gornjem Međimurju pripada 76 naselja i grad *Mursko Središće*, a imena brjegova zabilježena terenskim istraživanjem na spomenutom prostoru, tema su ovoga rada.

3 Oronimija Međimurja prema podacima međimurskih planinarskih klubova i međimurskih planinarskih društava, podacima *Hrvatskoga planinarskog saveza* te podacima *PUK-a Čakovec*

3.1 Prigrorski reljef Međimurja, uglavnom gornjega jer je donje nizinsko, čine uglavnom brjevovi od 200 do 350 m nadmorske visine. Oronimija Međimurja do sada nije bila podrobnije proučavana, a sustavnih terenskih istraživanja donedavno na ovome prostoru gotovo da i nije bilo.⁷ Iako na području Županije djeluju četiri planinarska društva (*PD Bundek*,⁸ *PD Međimurje*, *PD Prelog*, *PD Željezna Gora*) i jedan planinarski klub (*PK Extrem*), na njihovim internetskim stranicama, nažalost, osim o *Mohokosu*, nema podataka o oronimima u Međimurju, iako se *Međimurski planinarski put* i *Put međimurskih planinara* spominje gotovo na svakoj.

*Mohokos*⁹ je jedini međimurski brjieg¹⁰ koji se spominje i na stranicama *Hrvatskoga planinarskog saveza* na kojima postoji popis najatraktivnijih hrvatskih vrhova te dviju točaka koje nisu vrhovi (*Alpinistička zbirka Zavičajnog muzeja u*

⁶ Vidi <http://www.dzs.hr/>

⁷ *Oronimija Međimurja* jedno je od poglavlja doktorskoga rada pod naslovom *Toponimija gornjega Međimurja* koji sam obranila na doktorskome studiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 2012. godine.

⁸ *Poklisarima našeg malog Međimurja* prozvani su članovi *PD-a Bundek* jer se na njihovim internetskim stranicama nalazi najviše podataka o Međimurju od kojih su mnogi potkrijepljeni i zemljovidima (npr. *Rudarsko-murski put*, *Vincekov pohod* ...).

⁹ Uvjerljiva etimologija imena *Mohokos* još uvijek se traži. Radoslav Katičić ističe: »Među dropticama toponomastičkih tragova stare slavenske vjere što se donose sa zaletâ na naše terene ne valja izgubiti iz vida niti ime najvišega vrha u Međimurju. On se zove *Mohokos*. To snažno asocira na ime slavenske božice Mokoši. Ako se ne može naći druga etimologija toga imena, mora se pomišljati i na to. Izvođenju imena visa *Mohokos* od praslavenskoga *Mokošb* suprotstavlja se, dakako, glasovni lik jer on pretpostavlja glasovne mijene koje, kako stvari sada stoje, nije moguće nikako tumačiti. O toj mogućnosti stoga ima smisla dalje voditi računa samo ako za to osim same sugestivnosti imena ima i drugih razloga.« (Vidi Katičić 2011.) Ime brjiega može biti motivirano i mađarskom riječi *mohás* 'onaj koji je prekriven mahovinom' (vidi *Magyar értelmző kéziszótár* 1982.).

¹⁰ Isto se ime rabi i za brjieg i za njegov vrh.

Ogulinu i Horvatove stube na Medvednici), a klikom na željeni vrh otvaraju se podrobnije informacije o svakom vrhu.¹¹

Mohokos je ucrtan i na zemljovidu s područjima *Hrvatske planinarske obilaznice*.¹²

3.2 Katastarski se podatci za područje Međimurja nalaze u *PUK-u Čakovec*¹³ i dostupni su i u digitalnom obliku. Tablice sadrže ove podatke: broj katastarske čestice, osnovni broj, podbroj, broj plana, naziv katastarske čestice, broj PL-a, katastarsku kulturu, katastarsku klasu, površinu (m²), površinu cijele katastarske čestice, broj skice te adresu posjednika. Za ovaj su rad najzanimljiviji podatci koji se odnose na nazive katastarskih čestica i nazive katastarskih kultura. Iako se kao katastarska kultura navode: bara, bazen, bunar, bušotina, cesta, dvorište, farma, garaža, gospodarska zgrada, kanal, klijet, kuća, livada, lovački dom, nadstrešnica, nogometno igralište, oranica, pašnjak, peradarnik, put, spremište, štagalj, šuma, trstik, utovarna rampa, veterinarska stanica, vinograd, voćnjak, voda, zgrada, željeznica i brojne druge, podatci o brjegovima u Međimurju ne postoje. Čak se ni *Mohokos* ne spominje kao brijeg, već su uz naziv katastarske čestice *Mohokos* navedene katastarske kulture:¹⁴ cesta (2), dvorište (2), gospodarska zgrada, kuća, oranica (8), vikend kuća, vinograd (5) i voćnjak (6). Ista je situacija i s ostalim, terenskim istraživanjem zabilježenim oronimima. Npr. *Bedekovičovu grabe* terenskim su istraživanjem u Lopatincu zabilježene i kao oronim, međutim, u *PUK-u Čakovec* uz naziv katastarske čestice *Bedekovičeve grabe* kao katastarska se kultura navode livada (3) i oranica (2). Dakle, prema podatcima *PUK-a Čakovec* u Međimurju nema oronima.¹⁵

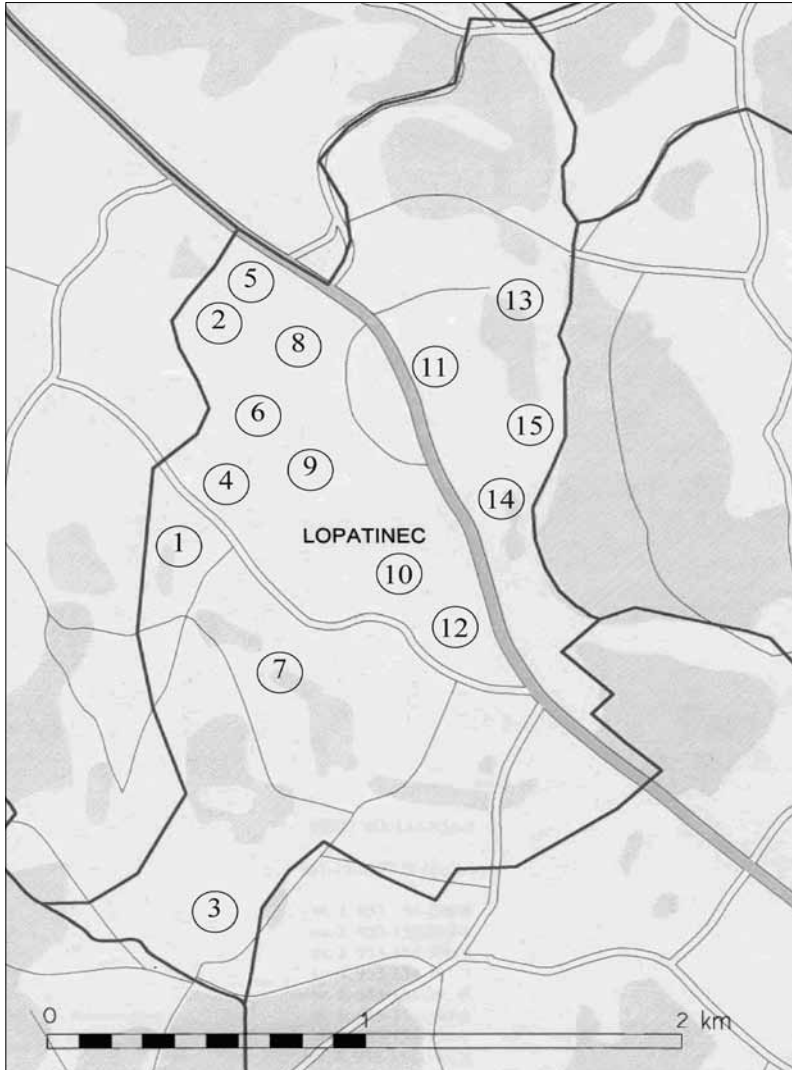
¹¹ Vidi <http://www.plsavez.hr/info/hrvatski-vrhovi/>

¹² Vidi <http://www.plsavez.hr/info/hrvatska-planinarska-obilaznica/>

¹³ *PUK Čakovec* kratica je za *Područni ured za katastar Čakovec*.

¹⁴ Broj u zagradi označuje koliko istoimenih katastarskih čestica određene katastarske kulture postoji.

¹⁵ Nepostojanje brijega kao katastarske kulture, tj. činjenica da nema podataka o imenima brjegovu u katastru, nije samo problem Međimurja, već općenito katastarskih podataka koji se u toponomastici ne mogu rabiti bez dodatne provjere terenskim radom. Također, sukladno *Zakonu o državnoj izmjeri i katastru nekretnina*, »Narodne novine«, br. 16/07., članku 121., stavku 10., *Državna geodetska uprava* zadužena je za »osnivanje i vođenje evidencije geografskih imena«. Do 2010. godine je bazu hrvatskih geodetskih imena vodio *Hrvatski geodetski institut*, a kako je nakon 2010. *Institut* pripojen *Državnoj geodetskoj upravi*, ona otada ima i tu zadaću. Kako se posljednjih nekoliko godina u računalnim bazama imena uz identifikaciju donosi i opis, javlja se i problem klasifikacije toponima i toponomastičke terminologije. Na Sveučilištu u Zadru, 23. i 24. listopada 2009. godine, u suorganizaciji jezikoslovca Vladimira Skračića i geografa Josipa Faričića, održan je znanstveni skup *Prvo nacionalno znanstveno savjetovanje o geografskim imenima*. Na skupu su sudjelovali brojni jezikoslovci, geografi i geodeti, a cilj skupa bio je poticanje suradnje među strukama kojima su toponimi predmet znanstvenoga interesa. Nažalost, još uvijek nema značajnijih promjena u katastarskim podatcima koji se odnose na katastarske kulture.

Zemljovid 1: Oronimija Lopatinca¹⁶

Legenda: brojevima 1–15 označeni su oronimi:

1 *Mažaróva* 2 *Pèkèl* 3 *Jègèrseg* 4 *Zèlena* 5 *Stòro gròbjè* 6 *Kozòlova gràba* 7 *Mačùrevec*
8 *Vidroγ brèg* 9 *Xèndjòk* 10 *Žòrko sèlo* 11 *Marakèzijoγ brèg* 12 *Ràkovica* 13 *Fèrèkova*
gràba 14 *Màlè gràbè* 15 *Vèlikè gràbè*

¹⁶ Na podatcima zahvaljujem gospodinu Dragutinu Petričeviću (1957.) iz Lopatinca s kojim sam sve navedene podatke više puta provjerila. – Zemljovid je izrađen u suradnji s dipl. ing. geod. Jeronimom Moharićem iz tvrtke Geo-Gauss d. o. o. u Čakovcu.

4 Oronimija Međimurja prema rezultatima terenskih istraživanja

Oronimiju Međimurja čini 230 imena brjegova¹⁷ od 200 do 350 metara nadmorske visine zabilježenih terenskim istraživanjem na području gornjega Međimurja.¹⁸ S obzirom na to da bi sustavan zemljopisni prikaz međimurske oronimije znatno nadilazio okvire ovoga rada, odabrano je naselje *Lopatinec* kao primjer kako bi se mogao prikazati prostorni razmještaj oronima istraživanoga područja.

Lopatinec je naselje u *Općini Sveti Juraj na Bregu*.¹⁹ Kako je riječ o Općini koja je smještena na najvišim kotama Međimurja, razvidno je da je terenskim istraživanjem na spomenutom području zabilježeno i najviše oronima (50,87 % ukupne građe), a rezultati terenskih istraživanja vrijede ne samo za Općinu, nego i za čitavo područje Županije.

4.1 Strukturna podjela međimurskih oronima

Osnovna je strukturna podjela međimurskih oronima na jednorječna i dvorječna imena, odnosno na jednostavne oronime, izvedenice i onimijske sintagme. Kod jednorječnih je imena leksički morfem nositelj temeljne onomastičke obavijesti, a afiksi imaju ulogu razlikovnosti. Kod dvorječnih imena ulogu razlikovnosti ima atribut.

S obzirom na tvorbeni postupak, jednorječni oronimi razvrstavaju se u ove dvije skupine:

1. oronimi nastali onimizacijom apelativa bez ikakvih dopuna (npr. *Bréĝ* (< brijeg) (KN),²⁰ *Xálda* (< njem. Halda ‘obronak, pristranak, osoj, humak’) (MSR)

¹⁷ Brijeg je manje brdo, a brdo je prirodno uzvišenje tla relativne visine do 500 m, dakle, veće je od brijega, a manje od planine. Vidi *Hrvatski enciklopedijski rječnik* 2003.

¹⁸ Donje Međimurje karakterizira nizinski reljef čije apsolutne visine ne prelaze 200 m nadmorske visine.

¹⁹ Općina Sveti Juraj na Bregu ima devet naselja: Brezje, Dragoslavac, Frkanovec, Lopatinec, Mali Mihaljevec, Okrugli Vrh, Pleškovec, Vučetinec i Zasadbreg.

²⁰ Radi preglednosti i lakšega snalaženja u građi, ovdje se navodi abecedni popis kratica naselja obuhvaćenih terenskim istraživanjem: Badličan (B), Banfi (BA), Bogdanovec (BO), Brezje (BR), Brezovec (BRE), Bukovec (BUK), Čestijanec (ČE), Črečan (ČR), Donji Koncovčak (DK), Donji Zebanec (DZ), Dragoslavac (DR), Dragoslavac Breg (DB), Dragoslavac Selo (DS), Dunjkovec (DU), Frkanovec (FR), Gornja Dubrava (GD), Gornji Hrašćan (GH), Gornji Koncovčak (GK), Gornji Kuršanec (GKU), Gornji Mihaljevec (GM), Gornji Zebanec (GZ), Grabrovnik (GR), Gradišćak (GRA), Grkavešćak (GRK), Hlapičina (HL), Jalšovec (J), Jurovčak (JU), Jurovec (JUR), Kapelšćak (K), Knezovec (KN), Krištanovec (KR), Kuršanec (KU), Lapšina (L), Leskovec (LE), Lopatinec (LO), Macinec (M), Mačkovec (MAČ), Mali Mihaljevec (MM), Marof (MA), Martinuševec (MAR), Merhatovec (ME), Mihovljan (MI), Mursko Središće (MSR), Nedelišće (NE), Okrugli Vrh (OV), Parag (PAR), Plešivica (PLE), Pleškovec (PL), Praporčan (PRA), Prekopa (PRE), Preseka (PRES), Pretetinec (PRET), Prhovec (PRH), Pušćine (PU), Robadje (R), Selnica (S), Slakovec (SL), Slemenice (SLE), Stanetinec (ST), Sveti Martin na Muri (SMM), Sveti Urban (SU), Šenkovec (ŠE), Štrigova (ŠTR), Štrukovec (ŠTRU), Trnovec (TR), Tupkovec (TU), Vratišinec (VR), Vrhovljan (VRH), Vučetinec (VU), Vugrišinec (VUG), Vukanovec (VUK), Zasadbreg (Z), Zavešćak (ZA), Zebanec Selo (ZS), Žabnik (Ž), Železna Gora (ŽG), Žiškovec (ŽIŠ).

2. oronimi nastali dodavanjem afikasa:
 - a. oronimi sufiksalsne tvorbe (npr. *Kúkmač* (DR), *Mažaróva* (LO))
 - b. oronimi prefiksalsno-sufiksalsne tvorbe (npr. *Pádolëk* ((VRH), (Z)).

Kod dvorječnih međimurskih oronima potpodjela ovisi o tome kojoj vrsti riječi pripadaju članovi oronimijske sintagme. Strukturnom analizom dvorječnih međimurskih oronima mogu se izdvojiti dva modela:

1. pridjev + imenica (npr. *Pijònj brëg* (PL), *Štrómaroy brëg* (S), *Vëlìkj Slòtjak* (GR))
2. prijedlog + imenica (npr. *Na brëgo* (J), *Prë cirkvj* (ŠTRU)).

S obzirom na to da je riječ o mlađem sloju oronima, u međimurskoj oronimiji dominiraju (68,12 %) dvorječna imena (npr. *Drùgj brëg* (VU), *Ftičkoy brëg* (DR), *Matižònoy brëg* (DS), *Žòrko sëlo* (LO), a jednorječna imena, iako su funkcionalnija s gledišta jezične ekonomije, čine 31,88 % ukupne građe (npr. *Krëç* (LE), *Mačùrevec* (LO), *Strmec* (R)).

4.2 Semantička klasifikacija međimurskih oronima

S obzirom na osnovnu riječ od koje je oronim postao, međimursku oronimiju dijele u ove skupine:

1. oronimi motivirani geomorfološkim odlikama zemljopisnoga objekta (npr. *Klòjèç* (< *klòjèç* ‘klanac’) (Z), *Mrcina* (< *mrcina* 1. ‘tijelo uginule životinje; strвина’, 2. ‘bezvrijedan čovjek sklon lošim postupcima, prevrtljiv, lijen’, 3. *pren.* ‘nešto veliko’) (BA), *Rëžavina* (*rëževina/rëžovina* ‘ono što je rezultat rijeđenja, ono što je rezultat sječe’) (ŠE), *Kámëšnica* (< *kamëjç* < kamen) (LE))
2. toponimi u funkciji oronima – oronimi nastali od starijih toponima (npr. *Ràskriškj* (< Razkrižje) *brëg* (ŠTR), *Rimščarskj* (< Rimščak) *brëg* (SU), *Stànetinskj* (< Stanetinec) *brëg* (ST), *Vëščičkj* (< Veščica (naselje u Republici Sloveniji)) *brëg* (ŠTR)).
3. oronimi motivirani nazivima bilja, biljnoga pokrova i biljnih zajednica (npr. *Brezinka* (< *brëza*) (SL), *Cmrekòvjë* (< *cmrekòvjëç* < cimrèk ‘smreka’) (Z))
4. oronimi izvedeni od naziva životinja (npr. *Mačùrevec* (< *mačur* ‘mačak’) (LO), *Ràkovica* (< rak) ((BR), (LO))
5. oronimi motivirani ljudskom djelatnošću (npr. *Mëlinski* (< *mëlin* ‘mlin’) *brëg* (PRH), *Rùdnička gràba* (DR), *Grófoysko* (SMM))
6. oronimi antroponimijškoga postanja (npr. *Cimermanoy* (< Cimerman, prezime) *brëg* (DR), *Dikaroy* (< Dikar, nadimak obitelji Đuran) *brëg* (DB), *Jàmbrovičoy* (< Jambrović, prezime) *brëg* (DR), *Kàtičin* (< Katica < Katarina, osobno ime) *brëg* (Z))
7. oronimi etnonimškoga (ili etničkog) postanja (npr. *Màžerkin* (< Mažerka ‘Mađarica’) *brëg* (R))
8. oronimi nejasna postanja ili nejasne motiviranosti (npr. *Súbok* (SU), *Vëřinci* (ČE)).

Najviše je oronima antroponimijškoga postanja što i ne čudi s obzirom na to da u Međimurju ne postoje reljefni oblici viši od 350 m, pa je imenovana i »najmanja«

uzvisina. Ova je skupina oronima najčešće motivirana pripadnošću zemljišta određenom čovjeku ili obitelji, pa u strukturu oronima antroponimijskoga postanja ulaze osobna imena, prezimena, osobni nadimci i obiteljski nadimci.

4.3 Jezične i inojezične osobitosti međimurskih oronima

Kako se iz oronima zabilježenih terenskim istraživanjem ne mogu iščitati sve odlike međimurske kajkavštine (ponajprije zbog toga što je najbrojnija skupina antroponimijskoga postanja), ovdje izdvajamo: otvorene i zatvorene samoglasnike i diftonge (npr. *Bráčovec*, *Dròšov brèg*, *Bèisov brèg*, *Boròuvje*, *Križopòutje*) i glas *e* na mjestu *jata* i *poluglasa* (npr. *Prèseka*, *Zòsadbreg*, *Dragoslòvèc Brèg*, *Zàveščak*). Za suglasnički sustav karakteristično je, kao i za većinu kajkavskih govora, postojanje samo dviju palatalnih afrikata *č* i *ž* sa srednjom vrijednošću (npr. *Žèrmèkov brèg*, *Jàmbrovičov brèg*, *Mažaròva*, *Màžerkin brèg*, *Cigàjnščak*), obezvučenje krajnjih zvučnih suglasnika (npr. *Ambrùšov brèg*, *Brèg*, *Sràkov brèg*, *Tùškoy brèg*), depalatalizirano *l* (npr. *Stòro gròbjè*), denazalizacija palatalnog nazala *ú* u *j* (npr. *Kamèje*, *Tjè*). Terenskim istraživanjem zabilježeni oronimi sadržavaju osnovne prozodijske odlike gornjomeđimurskih govora, tj. gubitak opreke po tonskom kretanju i opreke po kvantiteti, pa razlikovnu funkciju ima samo mjesto naglasaka (npr. *Angèloy brèg*, *Brezinka*, *Xèndjòk*, *Kocjònov brèg*, *Puščòk*).

Od inojezičnih su utjecaja u međimurskoj oronimiji pretkazivi ponajprije oni koji dolaze iz mađarskoga i njemačkoga jezika (što je razvidno s obzirom na to da je najviše oronima antroponimijskoga postanja). Prepoznamo ih u ovim potvrđama: *Ambrùšov brèg* (mađ. Ambrus < lat. Ambrosius) (DR), *Cimermanov brèg* (njem. Zimmermann 'tesar') (DR), *Dròšov* (mađ. András < lat. Andreas) *brèg* (Z), *Fèrèkova* (mađ. Ferenc < lat. Franciscus) *gràba* (LO), *Grùberov* (njem. Grub(e) 'jama, udolina') *brèg* (DR), *Xòrvatov* (mađ. Horvát < hrv. Hrvat) *brèg* (VU), *Jànušičov* (mađ. János) *brèg* ((DR), (PL)), *Màjeričov* (njem. Meier 'zakupnik imanja; nadzornik') *brèg* (DR), *Pèrgarov* (njem. Berger 'brđanin') *brèg* (OV), *Pintarov* (pintar < njem. (Faß)binder 'bačvar') *brèg* (FR), *Pintòčov* (pintar < njem. (Faß-)binder 'bačvar') *brèg* (OV), *Špràjcov* (njem. Spreitzer 'onaj koji hoda širom držeći stopala') *brèg* (DR).

5 Zaključak

Oronimiju Međimurja čine imena brjegova od 200 do 350 m nadmorske visine,²¹ a terenskim je istraživanjem zabilježeno 230 oronima. Oronimi su analizirani na motivacijsko-strukturnoj i semantičkoj razini. Najviše je dvorječnih oronima antroponimijskoga postanja. Ova je skupina oronima najčešće motivirana pripadnošću zemljišta određenom čovjeku ili obitelji, pa u strukturu oronima antroponimijskoga postanja ulaze osobna imena, prezimena, osobni nadimci i obiteljski nadimci.

²¹ Međimurski je planinarski put 1. kategorije, tj. lagani (onaj na kojem se ne treba pomagati rukama). Vidi: <http://www.plsavez.hr/planinarstvo/osnove-planinarstva/planinarski-putovi-i-markacije/>

Kako kod antroponima koji ulaze u strukturu oronima prevladavaju pokraćenice i izvedenice (s obzirom na tvorbenu strukturu) i neslužbena imena (s obzirom na komunikacijski kontekst), možemo reći da su međimurski oronimi vjerni čuvari jezične i izvanjezične prošlosti Međimurja koji u sebi kriju brojne, danas gotovo zaboravljene načine i uvjete života.

Literatura

- Balog 2009 = Zdenko Balog, Srednjovjekovni toponimi sjeverne Hrvatske – kulturološki i interdisciplinarni aspekti toponomastike, *Podravina: časopis za multidisciplinarna istraživanja* (Samobor) 8 (2009), br. 15, 74–101.
- Bartolić 1996 = Zvonimir Bartolić, Toponim Međimurje, *Hrvatski sjever* (Čakovec) 1 (1996), br. 2–3, 49–71.
- Blažeka 2008 = Đuro Blažeka, *Međimurski dijalekt: hrvatski kajkavski govori Međimurja*, Čakovec: Matica hrvatska, 2008 (Knjižnica Matice hrvatske 31).
- Brozović Rončević 2003 = Dunja Brozović Rončević, Inojezični elementi u hrvatskome zemljopisnom nazivlju, *Hrvatski dijalektološki zbornik* (Zagreb) 12 (2003), 3–14.
- Brozović Rončević 2010 = Dunja Brozović Rončević, Toponomastičko nazivlje između imenoslovlja i geografije, *Folia onomastica Croatica* (Zagreb) 19 (2010), 37–46.
- Dickenmann 1969 = Ernst Dickenmann, Kroatische Bergnamen, *Beiträge zur Namenforschung*, Neue Folge, Bd. 4 (1969), Heft 3, 231–319.
- Feletar 2005 = Petar Feletar, *Istočno Međimurje: historijsko-geografski razvoj općina Sveta Marija, Donji Vidivec, Kotoriba i Donja Dubrava*, Samobor: Meridijani, 2005.
- Frančić 1993 = Anđela Frančić, Međimurska prezimena motivirana zanimanjem, *Folia onomastica Croatica* (Zagreb) 2 (1993), 67–78.
- Frančić 1994 = Anđela Frančić, Međimurski obiteljski nadimci, *Rasprave Zavoda za hrvatski jezik* (Zagreb) 20 (1994), 31–65.
- Frančić 2000 = Anđela Frančić, Prvi spomen Međimurja, *Kaj* (Zagreb) 33 (2000), br. 1–2, 61–70.
- Hadrovics 1934 = László Hadrovics, Muraköz helynevei, *Nyelvtudományi Közlemények* (Budapest) 48 (1934), 3–34.
- HER = *Hrvatski enciklopedijski rječnik*, ur. R. Matasović – Lj. Jojić, Zagreb: Novi Liber, 2002.
- <http://www.dzs.hr/>
- <http://www.kartografija.hr/nzz/>
- <http://www.plsavez.hr/planinarstvo/osnove-planinarstva/planinarski-putovi-i-markacije/>
- <http://www.plsavez.hr/info/hrvatski-vrhovi/>
- <http://www.plsavez.hr/info/hrvatska-planinarska-obilaznica/>
- <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/297087.html>

- <http://savjetnik.ihjj.hr/>
<http://srtm.csi.cgiar.org/>
Kalšan 2006 = Vladimir Kalšan, *Međimurska povijest*, Zagreb: V. Kalšan, 2006.
Kapun 1982 = Vladimir Kapun, *Međimurje 1918*, Čakovec: »Zrinski«, 1982 (Biblioteka povijesne publicistike).
Lončarić 1990 = Mijo Lončarić, *Kaj jučer i danas: ogledi o dijalektologiji i hrvatskoj kajkavštini (s kartom narječja i bibliografijom)*, Čakovec: »Zrinski«, 1990 (Znanstveno-popularna djela 36).
Lončarić 1996 = Mijo Lončarić, 1996. *Kajkavsko narječje*, Zagreb: Školska knjiga, 1996.
MÉK 1982 = *Magyar értelmészó kézikönyvtár I–II*, ur. József Juhász i dr., Budapest: Akadémiai Kiadó, 1982.
Poljak 2001 = Željko Poljak, *Hrvatske planine: planinarsko turistički vodič sa 665 fotografija u boji i 50 zemljovida*, Zagreb: Golden marketing, 2001.
RHKKJ 1–10 = Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika 1–10, Zagreb: HAZU (JAZU) – Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje (Zavod za jezik), 1984–2005.
Seljan 1843 = Dragutin Seljan, *Zemljopis pokrajinah ilirskih iliti Ogledalo Zemlje I: pokrajine austrijsko-ilirske*, Zagreb, 1843.
Šimundić 1988 = Mate Šimundić, *Rječnik osobnih imena*, Zagreb: Nakladni zavod Matice Hrvatske, 1988.
Šimunović 2009 = Petar Šimunović, *Uvod u hrvatsko imenoslovlje*, Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga, 2009.
Virč 2009 = Ines Virč, *Hidronimija Međimurja*, 2009. (Kvalifikacijski rad, rukopis.)
Virč 2012 = Ines Virč, *Toponimija gornjega Međimurja*, 2012. (Doktorski rad, rukopis.)

Iz međimurske oronimije

Povzetek

Međimurje je kot najsevernejša, po površini najmanjša in hkrati tudi najgosteje naseljena hrvaška županija zaradi zemljepisnega položaja in stoletnega sobivanja z Madžari izjemno zanimiva tudi v dialektološkem in imenoslovnem smislu. V tej razpravi je predvsem na osnovi arhivskega in terenskega raziskovanja obdelana oronimija (gorska imena) zgornjega Međimurja. Ker se v katastru podatki za oronime ne navajajo ločeno, je zbrano gradivo dopolnjeno s podatki planinskih društev. Predgorski relief Međimurja, predvsem zgornjega, ker je spodnje nižinsko, tvorijo večinoma vzpetine z 200–350 metri nadmorske višine. Oronimi so analizirani na strukturni in na pomenski ravni. V međimurski oronimiji prevladujejo dvobesedna imena. Največ oronimov je tvorjenih iz osebnih imen zaradi pripadnosti zemljišča določenemu človeku ali družini.

Oronyms in Međimurje

Summary

This article analyzes the oronyms of Međimurje based on field surveys and literature. The starting point for research on Međimurje oronyms was onomastic literature and other articles. Onomastic material was gathered in accordance with the practice at the Department of Onomastics and Etymology at the Institute of Croatian Language and Linguistics. Although a systematic overview of historical and contemporary Međimurje oronyms surpasses the scope of this article, it analyzes contemporary Međimurje oronyms, accompanying this with a map.